

2^e Uitwerking Coalitieakkoord

Samen bouwen we Drenthe! 2023-2027

2^e Uitwerking Coalitieakkoord

Samen bouwen we Drenthe!
2023-2027

Mei 2024

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe.

Inhoud

	Voorwoord	6
	Inleiding	7
	Financieel perspectief uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	8
1	Besturen en samenwerken	13
2	Landelijk gebied	15
3	Leefomgeving en wonen	19
4	Regionale economie en werkgelegenheid	23
5	Mobiliteit en bereikbaarheid	27
6	Energie	29
7	Levendig en sociaal	33
8	Mensen en middelen	37
	Bijlage 1	
	Meerjarige effecten per programma 2024-2027	40
	Bijlage 2	
	Overzicht totaal Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	46

Voorwoord

Het jaar 2023 was een jaar met veel veranderingen. En naar het zich laat aanzien, wordt het jaar 2024 weer zo'n jaar. In een context van onzekerheid en dynamiek gaat het college vol goede moed verder met de uitwerking en realisatie van het Coalitieakkoord 'Samen bouwen we Drenthe!'

Na het aantreden op 12 juli 2023 zijn we als nieuw college van Gedeputeerde Staten voortvarend aan de slag gegaan met de 1e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027. In dat Coalitieakkoord was opgenomen dat een eerste uitwerking zou worden opgenomen in de Begroting 2024 en dat is ook gebeurd.

Nu ligt de tweede uitwerking voor. Wij hebben alle nog openstaande ambities uit ons Coalitieakkoord die nog niet als onderdeel van bestaand beleid of van de 1e uitwerking waren opgepakt, vormgegeven. Dit resulteert in een pakket voorstellen dat we nu presenteren. Daarbij gaat het ons college niet in de laatste plaats om 'meters maken'. Er moet in Drenthe nog veel gebeuren en daarmee willen we niet wachten. We houden de vaart erin. Zo worden voor en na het zomerreces meerdere agenda's en koersnotities in de Staten behandeld waarin op thema's de koers wordt vastgesteld. Om vervolgens als geheel samen te komen in de Begroting 2025.

In twee tranches zijn nu alle ambities uit het Coalitieakkoord op de rails gezet. Graag voeren we uit wat al kan, werken verder uit wat nog nodig is en kijken we vooruit waar we zien dat dit wenselijk is. De toekomst houdt niet op na 2027. Maar voor nu is de koers helder, het parcours is samen met u uitgezet en over nadere details hebben we het graag met u zodra die in beeld komen.

De Drentse kiezer is massaal naar de stembus gekomen om actie te zien. Laten wij ze niet teleurstellen!

GS van Drenthe

Inleiding

De 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord draagt bij aan de versterking van de kaderstellende rol van Provinciale Staten in het begrotingsproces. De voorstellen in de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord die daarvoor in aanmerking komen, worden opgenomen in de concept Begroting 2025. Besluitvorming door Provinciale Staten vindt plaats bij de behandeling van de Begroting 2025 in het najaar van 2024. De voorstellen die gaan over het begrotingsjaar 2024 worden al wel aan Provinciale Staten voorgelegd (4e wijziging Begroting 2024).

Vanuit de wens om de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 in een integrale context aan de Staten voor te leggen, wordt bij de programma's eerst kort samengevat wat al bij de 1e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 is aangepakt. Daarna worden de voorstellen voor de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 gepresenteerd, met daarbij voor elk programma een financieel overzicht. De voorstellen die in dit financiële overzicht ook al een last in het jaar 2024 laten zien, komen ook terug in de 4e Wijziging van de Begroting 2024.

Financieel perspectief uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

Voor de provinciale financiën zijn in het Coalitieakkoord enige uitgangspunten opgenomen:

- **We hebben een solide begroting, structureel en reëel in evenwicht.**
- **We sturen bij het Rijk, bij voorkeur in IPO-verband, aan op een stabiele meerjarenfinanciering voor provincies. De uitkomst is van belang voor Drenthe en kan van invloed zijn op de uitvoering van het Coalitieakkoord.**
- **De eerste financiële uitwerking van dit Coalitieakkoord op hoofdlijnen zal verwerkt worden in de eerste wijziging van de begroting 2024**
- **De provinciale opcenten voor de motorrijtuigenbelastingen worden op het huidige niveau bevroren.**

De eerste financiële uitwerking van het Coalitieakkoord is in december 2023 via een wijziging van de Begroting 2024 vastgesteld. Daarin werd genoemd dat wij samen de provincie moeten bouwen onder een toenemende financiële onzekerheid. Ook bij de tweede uitwerking geldt deze onzekerheid.

Inmiddels zijn er met het Rijk eerste afspraken gemaakt over een versnelde invoering van een nieuwe normerings-systematiek voor de voeding (accres) van het provinciefonds. Over deze aangelegenheid en aanverwante zaken hebben wij u geïnformeerd door middel van onze brief d.d. 23 april 2024, kenmerk 17/5.16/2024000637. Met ingang van 2024 wordt er een nieuwe normeringssystematiek ingevoerd. Hierbij blijft de prijsindex ongewijzigd en wordt de volume-index gerelateerd aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP) van Nederland. De accessen worden vanaf 2024 opnieuw berekend. Vooral in 2024 en 2025 valt het opnieuw berekende accres lager uit dan het huidige accres. In de voorjaarsnota compenseert het Rijk dit verschil in 2024 volledig en in 2025 grotendeels, tot een incidentele korting van € 40 miljoen op het provinciefonds. Vanaf 2026 zijn de BBP accessen en de huidige accessen vrijwel gelijk. Naast het vervallen van de opschalingskorting zijn er in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk meerdere aanvullende budgetten opgenomen voor beleidsterreinen die invloed hebben op het voorzieningenniveau van onze inwoners en op provinciale taken. Het betreft o.a. ondersteuning van het regionaal openbaar vervoer, klimaat en energie en uitvoeringskosten Omgevingswet.

Concrete informatie valt te verwachten in de meicirculaire provinciefonds 2024 van het Rijk. Hier is nu nog geen rekening mee gehouden.

Voortgaande uitwerking van het Coalitieakkoord

De eerste financiële uitwerking van het Coalitieakkoord is in december 2023 via een wijziging van de Begroting 2024 vastgesteld. De tweede uitwerking van het Coalitieakkoord wordt in principe vertaald naar de conceptbegroting 2025.

Het pakket van voorstellen in de 1e en 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 beschouwen we als financieel verantwoord. Het gaat om meerjarige afspraken die slechts voor de huidige bestuursperiode gemaakt zijn, waarbij het feitelijk gaat om incidentele plannen en waarbij een passende dekking is gevonden uit eveneens incidentele, beschikbare middelen.

De beschikbare financiële middelen worden onder dezelfde voorwaarden ingezet als bij de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027:

- In principe gaat het om concrete plannen met incidentele budgetten die worden begroot tot en met uiterlijk het jaar 2027; er worden geen langjarige structurele verplichtingen aangegaan.
- De dekking blijft in principe beperkt tot de huidige bestuursperiode 2024 tot en met 2027; een nieuw college weegt daarna opnieuw af en besluit voorstellen aan PS voor te leggen over eventuele voortzetting of beëindiging.
- Wij blijven kritisch op overhevelingen van niet uitgegeven budget tussen de jaren in de bestuursperiode. En ons uitgangspunt blijft dat aan het eind van de bestuursperiode zo veel mogelijk niet ingezette middelen vrijvallen.

De 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 is in lijn met het financieel perspectief zoals zich dat voordoet na de 1e Actualisatie van de Begroting 2024. Dit financieel perspectief is op hoofdlijnen geschetst in de Voorjaarsnota 2024. In totaal gaat het in de 2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 om de volgende (te dekken) voorstellen:

Overzicht 2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Programma 1. Besturen en samenwerken					
1.04	80 jaar bevrijding		450.000		
	Totaal programma 1	-	450.000	-	-
Programma 2. Landelijk gebied					
	Totaal programma 2	-	-	-	-
Programma 3. Leefomgeving en wonen					
3.02	Regiodeal Regio Zwolle	500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
3.03a	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie Regiostedenfonds	-	4.000.000	pm	-
3.03b	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie HRK PLUS	-	1.750.000	pm	-
3.03c	Dorpen- en Stedenfonds - Nieuwe Subsidieregeling Dorpsvernieuwing	-	5.000.000	pm	-
3.04	Circulair bouwen		150.000	150.000	150.000
	Totaal programma 3	500.000	11.900.000	1.150.000	1.150.000
Programma 4. Regionale economie en werkgelegenheid					
4.05	Sociaal-economisch perspectief	100.000	100.000	100.000	100.000
4.06a	Recreatie & Toerisme - Voortzetting Vitale Vakantieparken		1.100.000	1.100.000	1.100.000
4.06b	Recreatie & Toerisme - Versterken dagrecreatief aanbod (agenda R&T)		1.600.000	1.600.000	1.600.000
4.07	Regionale Economie	-	1.500.000	2.000.000	2.000.000
4.07	Regionale Economie: storting reserve VES	-	600.000	600.000	600.000
	Totaal programma 4	100.000	4.900.000	5.400.000	5.400.000

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Programma 5. Mobiliteit en bereikbaarheid					
Totaal programma 5		-	-	-	-
Programma 6. Energie					
6.01	Energieagenda - Programmabudget Energie		1.000.000	1.000.000	1.000.000
6.01	Energieagenda - Incidenteel meerjarig C-akkoord		4.000.000	4.000.000	4.000.000
Totaal programma 6		-	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Programma 7. Levendig en sociaal					
7.04a	Cultuur - Cultuurnota 2025-2028	-	2.000.000	2.000.000	2.000.000
7.04b	Cultuur - Restauratie- en herbestedingsopgave UNESCO Koloniën van Weldadigheid	750.000	750.000	750.000	750.000
7.04c	Cultuur - Grote investeringen musea	100.000	1.000.000	1.000.000	-
7.05	Sport: bovenregionale sportvoorzieningen	pm	pm	pm	pm
Totaal programma 7		850.000	3.750.000	3.750.000	2.750.000
Programma 8. Mensen en middelen					
Totaal programma 8		-	-	-	-
Totaal saldo voorstellen		1.450.000	26.000.000	15.300.000	14.300.000

De ambities in bovenstaand overzicht bestaan uit voorstellen die incidenteel beleid inhouden voor de rest van de bestuursperiode. Het is de provincie immers niet toegestaan, structureel beleid slechts incidenteel financieel te dekken. Dekking is mogelijk uit financiële middelen die beschikbaar zijn, zoals de (algemene) reserves en het rekeningresultaat over 2023. Het definitieve dekkingsplan presenteren wij bij de Begroting 2025, waarin ook de voorstellen voor 2025 zijn opgenomen waarover dan van Provinciale Staten besluitvorming wordt gevraagd.

Geconfronteerd met het middelenbeslag van de ambities blijkt dat er nog aanvullende dekking nodig is naast de inzet van het rekeningresultaat over 2023 en een deel van het restant van de Financieringsreserve als onderdelen van het dekkingsplan voor de Begroting 2025. Hiervoor is nog eens naar de voorstellen van de 1e Uitwerking van het Coalitieakkoord gekeken. Hiernaast hebben wij alle reserves gescreend op mogelijke vrijval. De resultaten daarvan worden ook meegenomen bij de Begroting 2025 als onderdeel van het dekkingsplan.

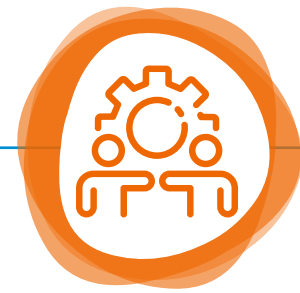
Eventuele meevallers en positieve rekeningresultaten worden in de komende jaren conform de Begrotingsregels aan de Algemene Reserve, dan wel de Financieringsreserve toegevoegd om die reserves weer aan te vullen.

De 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord bevat geen ombuigingsoperatie. Wij geven er de voorkeur aan, nu niet overhaast te gaan bezuinigen, maar diverse ontwikkelingen af te wachten, zoals de besprekingen met het Rijk over de financieringssystematiek, de invoering van een nieuw verdeelmodel voor het provinciefonds en het nieuwe provinciale belastinggebied. Voor de korte termijn hebben ook wijzigingen van de kortingen op de motorrijtuigenbelasting (MRB) voor elektrische en hybride voertuigen mogelijk nog een effect. Het is alleen nog niet bekend om welke bedragen het hierbij gaat.

Met deze 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord zijn alle ambities uit het Coalitieakkoord financieel verwerkt. De komende jaren zijn uiteraard bijstellingen mogelijk op basis van actuele ontwikkelingen en nieuwe/gewijzigde inzichten. Ondertussen wordt er gewerkt aan een noodzakelijke oplossing voor het 'ravijnjaar'. Een concrete aanpak van het 'ravijnjaar' wordt gemaakt op basis van een nadere analyse en actuele ontwikkelingen. Provinciale Staten worden hier tijdig in meegenomen, zodra de benodigde aanvullende informatie beschikbaar is.

Bestuur en samenwerken

1 Besturen en samenwerken

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Een impuls aan participatiebeleid, aansluitend bij het kader Verbindend Besturen van Provinciale Staten. En er wordt gewerkt aan praktische campagnes op de socials en in de media, die inspelen op de actualiteit.
- Het samen met Provinciale Staten organiseren van een burgerberaad.
- Een verhoging van de loonsom ten behoeve van extra ondersteuning van bijvoorbeeld het voorzitterschap van het SNN en voldoen aan de behoefte van communicatie in de vorm van professionele schrijvers, filmers en dagvoorzitters/debatleiders/presentatoren en communicatieve uitingen en presentaties rond bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

1.04 80 jaar bevrijding

In 2025 is het 80 jaar geleden dat Nederland is bevrijd. Dat moment willen we met elkaar in vrijheid herdenken en vieren. Met de gevraagde extra middelen kan de provincie bijdragen aan een aantal bijzondere, portefeuille-overstijgende projecten die binnen de Drentse samenleving in ontwikkeling zijn.

FINANCIËLE VERTALING

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1.04	80 jaar bevrijding		450.000		
Totaal programma 1			450.000		

Landelijk gebied

2 Landelijk gebied

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

De invulling van het Coalitieakkoord 2023-2027 heeft op het vlak van het landelijk gebied al grotendeels invulling gekregen in de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027. Als onderdeel van deze uitwerking is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Strategie Bodem & Ondergrond: In aanvulling op de strategie Bodem & Ondergrond 2021 zijn momenteel deel 2 'Tactiek' en deel 3 'Dynamische uitvoeringsagenda's' in de maak. Deze drie delen vormen tezamen onze opgave bodem & ondergrond waaraan we samen met partners invulling gaan geven.
- Invasieve soorten: Beleid is al vastgesteld en geactualiseerd in de Natuurvisie en het Uitvoeringsplan flora en fauna. Een eerste vervolgstap is het vaststellen van de omvang van het probleem met gebiedspartners en het ontwikkelen van een structurele aanpak van gevestigde invasieve soorten.
- Boerenlandvogels (akker- en weidevogelbeheer) en innovatieve manieren van nestbescherming, zoals dronevluchten. Het uitvoeringsplan Drentse Boerenlandvogels 2021-2025 is de basis voor de werkzaamheden (een vervolg op het plan van aanpak akker- en weidevogels 2017-2020).
- Samen werken aan Landschap en biodiversiteit: Naast de opgave voor NNN en N2000/VHR hebben we ook een grote opgave om het landschap en de biodiversiteit in de rest van het landelijk gebied en dorpen en steden te versterken. We hebben hiervoor de basiskwaliteit natuur als onderlegger opgenomen in de Omgevingsvisie.
- Streekbeheer: Streekbeheer verbindt bewoners met organisaties en overheden om samen te werken aan de kwaliteit en behoud van het landschap voor mensen, dieren en planten. De provincie geeft een financiële impuls aan het Streekbeheer in Drenthe.
- (Pilot)projecten Groenblauwe dooradering: De realisatie van de Groenblauwe dooradering (GBDA) maakt onderdeel uit van de NPLG-opgave. Hierbij is de ambitie dat 10% van het landelijk gebied in 2050 moet bestaan uit landschapselementen.
- Natuurinclusief Drenthe: Door cofinanciering van gemeenten en scholen kunnen hiermee in het totaal 30 schoolpleinen natuur- en klimaatinclusief worden ingericht.
- Extra inzet voor het legaliseren van Pas-melders, een stikstofbank oprichten en vergunningverlening.
- Versterking van toezicht en handhaving in het buitengebied (BOA's).
- Wolf: Er zijn extra middelen ingezet om goed invulling te geven aan de rol van de provincie op dit complexe dossier.
- Klimaatadaptatie: Er wordt gewerkt aan de uitwerking van een klimaatadaptatieprogramma in Drenthe, waarin water een prominente rol speelt.
- Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma GLB-NSP 2023-2027: Met een extra provinciale investering is aanspraak gemaakt op extra GLB-gelden.
- Subsidie RTV Drenthe 'ROEG!': er wordt extra geïnvesteerd in het continueren en (door)ontwikkelen van het digitaal platform en voor het project Landschap in beweging ROEG! plus.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

Voor de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 zijn geen voorstellen ontwikkeld met betrekking tot het programma Landelijk Gebied die een beroep doen op de algemene middelen van de provincie. Veel van de ambities van het College worden gerealiseerd binnen de ruimte die geboden wordt door een aantal specifieke uitkeringen vanuit het Rijk. Hiervoor hebben wij ons in onze contacten met het Rijk ook continu ingezet.

FINANCIËLE VERTALING

Niet van toepassing.

Leefomgeving en wonen

3 Leefomgeving en wonen

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Samenwerking Regio Zwolle: De Regio Zwolle heeft de ambitie het netwerk en de samenwerking verder te versterken. De meerjarige samenwerkingsagenda 2024-2028 (MJA) ligt hiervoor als basis. De Regio heeft de provincies gevraagd op welke wijze zij de doelen uit de MJA kunnen ondersteunen.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

3.02 Regio Deal Regio Zwolle

Het Rijk heeft 30 miljoen euro uitgetrokken voor een nieuwe Regio Deal met Regio Zwolle. De regionale partners investeren minimaal hetzelfde bedrag.

De Regio Deal aanvraag is gebaseerd op de 'Meerjarige Agenda 2024-2028: Regio Zwolle Stapt Door'. De Deal richt zich op de thema's 'toekomstbepalende bedrijven', 'de vitaliteit van kernen en een gezonde woon-, werk- en leefomgeving' en 'een natuur inclusieve en klimaat adaptieve regio'. Investeren op deze thema's draagt bij aan de brede welvaart van inwoners en ondernemers.

De Drentse gemeenten in de regio Zwolle gaan hier ook van meeprofiteren.

3.03 Dorpen- en Stedenfonds

Voor stadsvernieuwing actualiseren we de huidige subsidieregeling Regiostedenfonds. Bij het Binnenstadfonds is te constateren dat gemeenten goed op weg zijn om de centrumgebieden te versterken. Tegelijkertijd resteren er nog grote opgaven. Hiervoor stellen we ook in deze periode middelen beschikbaar.

Voor de grotere kernen zoals Roden, Beilen, Coevorden, wordt de huidige subsidieregeling Herstructurering Ruimtelijke Kwaliteit PLUS geactualiseerd. Deze wordt ook opengesteld voor andere grotere dorpen met dorpsvernieuwingplannen. Voor de kleinere kernen met opgaven voor dorpsvernieuwing werkt de provincie aan een nieuwe subsidieregeling. Verschillende dorpen hebben zich ingespannen om een dorpsvisie op te stellen, maar missen vaak handelingsperspectief om deze uit te kunnen voeren. Door het netwerk en de uitvoeringsorganisatie van de Sociale Agenda en LEADER in te zetten, en door zelf uitvoering te geven aan deze subsidieregeling, maakt de provincie meer impact. Hiervoor wordt aangesloten bij de bestaande dorpsvisies en gemeentelijk beleid. Inzet op dorpsvernieuwing vindt plaats samen met de betrokken inwoners, dorpsorganisaties en gemeenten.

3.04 Circulair Bouwen

We werken aan toekomstig bestendig wonen. Ofwel: klimaatadaptief, circulair/biobased, energieneutraal, gezond, emissieloos en natuurinclusief. We verkennen de wenselijkheid en haalbaarheid van een covenant toekomstbestendige woningbouw naar voorbeeld van de provincies Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland voor snellere, duurzame en betaalbare woningbouw. Daarnaast richten we ons in eerste instantie op biobased bouwen omdat dit aansluit bij de nationale aanpak biobased bouwen en de nationale agenda natuurinclusief, beiden van november 2023.

FINANCIËLE VERTALING

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
3.02	Regiodeal Regio Zwolle	500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
3.03a	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie Regiostedenfonds	-	4.000.000	pm	-
3.03b	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie HRK PLUS	-	1.750.000	pm	-
3.03c	Dorpen- en Stedenfonds - Nieuwe Subsidierегeling Dorpsvernieuwing	-	5.000.000	pm	-
3.04	Circulair bouwen		150.000	150.000	150.000
	Totaal programma 3	500.000	11.900.000	1.150.000	1.150.000

Regionale economie en werkgelegenheid

4 Regionale economie en werkgelegenheid

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Regionale economie*: Het Coalitieakkoord 2023-2027 betekent voor de regionale economie in grote lijnen voortzetting van ons huidige beleid met enkele accenten. De uitwerking van die accenten vindt plaats in de nieuwe Economische Koers.
- Herstructureringsfonds: Met een revolverend herstructureringsfonds kunnen wij de herstructurering zelf actief oppakken. Met de Regio Groningen-Assen is afgesproken om een gezamenlijk instrumentarium herstructurering te verkennen en eventueel tot een pilot te komen.
- Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe: De provincie heeft cofinanciering toegezegd van Rijksmiddelen voor de Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe. Een aanzienlijk deel hiervan zal naar verwachting bestaan uit het ondersteunen van projecten op het gebied van economie en arbeidsmarkt.
- Recreatie & Toerisme: Aanvullend op het budget voor recreatieve fietspaden vanuit de Uitvoeringsagenda Fietsagenda 2023-2026 zet de provincie zich in voor aansprekende fietsevenementen en verduurzaming van mobiliteit in de vrijetijdsector. Om het gebruik van het wandelknooppuntennetwerk, maar ook het wandelaanbod van thematische wandelroutes/lange afstandspaden te stimuleren, wordt gewerkt aan een gerichte promotiecampagne en het stimuleren van de ontwikkeling van wandelevenementen.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

4.05 Sociaaleconomisch perspectief

In heel Drenthe hebben bedrijven te maken met grote veranderingen. Schaarste aan medewerkers, energie en grondstoffen, toegenomen kosten, maar ook wet- en regelgeving die op onderdelen steeds stringenter wordt, hebben gevolgen voor de verdienmodellen van huidige en nieuwe ondernemingen. In zijn algemeenheid geldt dit voor heel Drenthe, maar in het bijzonder voor het landelijk gebied. Gezien de grote opgaven daar, is extra aandacht nodig voor het sociaaleconomisch perspectief. Hoe kunnen MKB- (waaronder agrarische) bedrijven in het landelijk gebied zich aanpassen aan de nieuwe situatie en zo gezamenlijk een gezonde basis blijven vormen voor de sociaaleconomische structuur in hun omgeving? We gaan na hoe we als provincie hierbij kunnen ondersteunen, waarbij we willen aansluiten op de verschillende initiatieven in de samenleving

4.06a Recreatie en toerisme: voortzetting Vitale Vakantieparken

Het huidige programma Vitale Vakantieparken loopt af in 2024. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van het programma VVP. De aanbevelingen uit de evaluatie worden verwerkt in een plan van aanpak voor het vervolg van het programma. Hierover vindt in 2024 besluitvorming plaats door de partners van het programma. Intensivering van de aanpak van de verschillende problematieken op vakantieparken is van belang. Het programma Vitale Vakantieparken

bestaat nu uit de programmalijnen 'Drentse Uitblinkers', revitaliseren, transformatie, preventie en aanpak criminaliteit en sociaal-maatschappelijke problematiek (project Naover Drenthe).

Het gaat om een voortzetting van een provinciale bijdrage in de personeelskosten van de Taskforce (Uitvoeringsorganisatie van het Programma Vitale Vakantieparken) en daarnaast een bijdrage in de uitvoeringskosten van de diverse programmaonderdelen van het programma Vitale Vakantieparken zodat er uitvoeringscapaciteit beschikbaar is voor het begeleiden van parken en voor stimuleringsmaatregelen voor kwaliteitsverbetering van vakantieparken.

4.06b Recreatie en toerisme: versterken dagrecreatief aanbod

In de acht gebieden binnen het Programma Natuurlijk Platteland (PNP) – t.z.t. overgaand in DPLG – wordt gewerkt aan de opgaven van natuur, landbouw, klimaat en water. In de gebiedsprocessen binnen het PNP is geen geld beschikbaar voor recreatieve projecten gericht op het beleven en benutten van de natuur en het toegankelijk houden/maken van de gebieden voor de inwoners. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanleg van wandelvoorzieningen als wandelpaden, bruggetjes, vlonderpaden, verleggen van een fietspad of een uitkijkpunt. Recreatieve projecten in deze gebieden dragen bij aan het draagvlak voor de gebiedsprocessen en aan de gezondheid, geluk en welzijn van de inwoners van Drenthe. Met de voorgestelde budgetten kan samen met gebiedspartners zoals de gemeenten (cofinanciering en beleid) hier invulling aan gegeven worden.

In de Agenda Recreatie & Toerisme (in ontwikkeling) identificeert de provincie naast de gebiedsprocessen binnen het PNP een aantal kansrijke gebieden voor het versterken van het recreatief aanbod, waaronder de VAM-berg. Fase 3 van de VAM-berg betreft de recreatieve ontwikkeling van het gebied (bijvoorbeeld investeringen in publieke infrastructuur ten behoeve van horeca en recreatieve voorzieningen en het verbeteren van wandelvoorzieningen).

4.07 Regionale economie

Eind 2024 loopt het programma Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO) af. Deze dienstverlening heeft zich inmiddels bewezen als belangrijk onderdeel in de totale ondernemersondersteuning. In plaats van kortdurende programma's is het goed om IBDO steviger te verankeren met behulp van langjarige financiële ondersteuning.

Als uitbreiding op de ondernemersdienstverlening in Drenthe biedt de provincie ondersteuning aan start-ups en scale-ups. Hiervoor wordt aangesloten bij een noordelijk programma dat tot doel heeft om alle elementen die van belang zijn te bundelen. In noordelijk verband ontwikkelt de provincie momenteel ook een programma voor internationalisering/exportbevordering.

De afgelopen jaren heeft Drenthe meegebouwd aan innovatie-ecosystemen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld Chemport, maar ook aan een Greenwise Campus, Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie of de Health Hub Roden. Om dergelijke systemen verder uit te bouwen en te versterken zal financiële ondersteuning van elementen nodig blijven.

Gezien de schaarse ruimte, moeten de huidige bedrijventerreinen optimaal benut worden. Het is nodig dat deze toekomstbestendig worden gemaakt. Er zijn al ervaringen opgedaan met verduurzaming van bedrijventerreinen als het gaat om energie. Maar er zijn meer aspecten die aandacht verdienen. De provincie wil een begin maken met een meer integrale aanpak gericht op duurzaamheid/ energietransitie, klimaatbestendigheid, biodiversiteit, de transitie naar een circulaire economie, digitalisering, herstructurering en (intensief) meervoudig ruimtegebruik. Zodat Drenthe een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft voor bedrijven.

Naast projecten ondersteunt de provincie het bedrijfsleven met meer incidentele eigen regelingen. Bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering, internationalisering en energie. Met dergelijke regelingen wordt ingespeeld op de behoefte van Drentse ondernemers wanneer bijvoorbeeld landelijke regelingen voor hen niet of niet voldoende beschikbaar zijn.

Onze Drentse bedrijven en kennisinstellingen maken voor de financiering van economische projecten veel gebruik van Rijks- en EU-fondsen en andere instrumenten. Dat gaat vrijwel altijd gepaard met een verplichting voor de provincie tot cofinanciering. Het gaat om fondsen als EFRO, JTF, INTERREG, Regiodeals en Nationaal Groeifonds. Zonder die cofinanciering is gebruik van die middelen door onze partners veelal niet mogelijk.

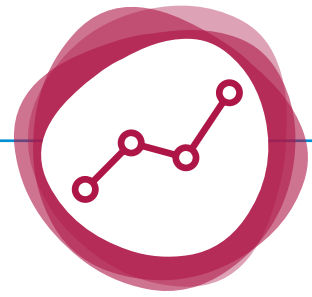
De provincie kan niet sturen op de hoeveelheid en omvang van projecten die cofinanciering van de provincie vragen. Het zijn veelal projecten die ontwikkeld worden door bedrijven (al dan niet met kennisinstellingen). Soms is de provincie bij de voorbereiding betrokken, maar niet altijd. Wel wordt op basis van ervaringscijfers een inschatting gemaakt van de jaarlijkse cofinancieringsvraag. Die ervaring leert dat er per jaar grote schommelingen zijn. Vanwege die grote schommelingen wordt de reserve gebruikt als egalisatie-instrument. Met de reserve wordt ook het meerjarige verplichtingskarakter van de Rijks- en EU-fondsen geregeld. De reserve Versterking Economische Structuur (VES) wordt op voldoende niveau gehouden door een jaarlijkse storting te doen.

FINANCIËLE VERTALING

#	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
4.05	Sociaal-economisch perspectief	100.000	100.000	100.000	100.000
4.06a	Recreatie & Toerisme - Voortzetting Vitale Vakantieparken		1.100.000	1.100.000	1.100.000
4.06b	Recreatie & Toerisme - Versterken dagrecreatief aanbod (agenda R&T)		1.600.000	1.600.000	1.600.000
4.07	Regionale Economie	-	1.500.000	2.000.000	2.000.000
4.07	Regionale Economie: storting reserve VES	-	600.000	600.000	600.000
Totaal programma 4		100.000	4.900.000	5.400.000	5.400.000

Mobiliteit en bereikbaarheid

5 Mobiliteit en bereikbaarheid

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Het verlenen van de subsidie voor de Niet-Economische Diensten van Algemeen Belang (NEDAP) voor de komende tien jaar.
- Middelen te reserveren voor de spoorontwikkelingen bestaand spoor Zwolle-Groningen (onder andere flessenhals Meppel), Emmen-Rheine en Nedersaksenlijn (NSL) om hier vanuit provincie Drenthe een bijdrage in te kunnen leveren.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

Voor de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord zijn geen aanvullende voorstellen ontwikkeld ten opzichte van het bestaande beleid. Wel geeft de provincie extra prioriteit aan de projecten die ook al in de Voorjaarsnota 2024 zijn genoemd, te weten:

- Project Norgervaart/Norgerbrug: Beide projecten zijn een jaar opgeschoven naar september 2025, onder andere door een te krap budget. Dit laatste betekent dat eind 2024 hierover een voorstel wordt voorgelegd aan de Staten.
- Rondweg Emmen: Tussen de wijk Delftlanden en de Hondsrugweg in Emmen is de Rondweg verdiept aangelegd. Een folieconstructie houdt de weg droog en voorkomt dat deze onder water komt te staan. Na vijftig jaar is de kwaliteit van de folieconstructie echter slecht en moet vervangen worden.
- Partiële verdubbeling N34 met focus op knooppunt Gieten: In 2025 wordt een voorkeusalternatief (gewenst ontwerp) gekozen voor de gedeeltelijke verdubbeling van de N34 bij knooppunt Gieten. Met het ministerie en Rijkswaterstaat is de provincie in overleg over het nemen en financieren van kortetermijnmaatregelen om de problemen, zoals filevorming, te verlichten.

Voor het overige vindt in de loop van 2024 nog verdere beleidsontwikkeling plaats, die moet leiden tot meer uitgewerkte plannen:

- Een nieuwe treinconcessie op het traject Vechtdallijnen;
- Het Deltaplan van het Noorden;
- Maatregelen om de klimaatimpact van infrastructuur te verkleinen;
- Een nieuw MeerjarenOnderhoudsplan voor de periode 2025-2026.

Vooralsnog wordt hiervoor geen beroep gedaan op de algemene middelen van de provincie.

FINANCIËLE VERTALING

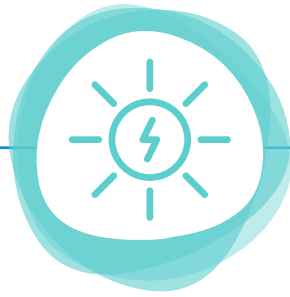
Niet van toepassing

Energie

Foto: Martin Hogeboom

6 Energie

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 zijn nog geen voorstellen gedaan voor nieuwe acties in het kader van de energietransitie in afwachting van de nieuwe Energieagenda 2024-2027. We hebben intussen de al bestaande lijn zoals ingezet in de EnergieTransitieAgenda voortvarend voortgezet. Op basis van de nieuwe Energieagenda 2024-2027 worden nu voorstellen gedaan in deze 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

6.01 Energieagenda

De ambitie uit het Coalitieakkoord is de energietransitie 'te versnellen, maar dit moet wel realistisch zijn'. Niet alleen de uitvoering moet realistisch zijn, er moet ook draagvlak zijn voor de uitvoering. Met de Energieagenda 2024-2027 wordt op realistische wijze invulling gegeven aan deze ambitie. De agenda is in nauwe samenwerking met de Drentse partners en met de input van de Staten tot stand gekomen.

Voor de uitvoering van de agenda zijn in de eerste plaats structurele middelen beschikbaar. De ambitie in het Coalitieakkoord is om het uitvoeringstempo te verhogen. Daarnaast groeien de claims aan inzet die de Drentse samenleving aan de provincie vraagt en worden de opgaven groter en complexer. Dit vraagt om aanvullende structurele middelen. Hiervoor is er vanaf 2025 € 1 miljoen aan extra structurele middelen nodig.

Een onderdeel van Energieagenda 2024-2027 is voortzetting van de huidige manier van werken, waarbij er naast de structurele middelen in het verleden ook altijd incidentele middelen beschikbaar zijn geweest. Een groot deel van de successen van de EnergieTransitieAgenda 2019-2023 is te danken aan deze incidentele middelen. In 2024 is hiervoor € 3 miljoen beschikbaar gebleven. Dit wordt besteed aan de onderwerpen netcongestie en waterstof.

Er is voor 2025 en daarna geen incidenteel budget beschikbaar. Het Coalitieakkoord benoemt specifiek de opgaven voor groen gas, duurzaam ondernemen, ondersteuningsprogramma voor inwoners, waterstof en netcongestie als accenten. Deze opgaven zijn onderdeel van de Energieagenda en opgenomen als specifieke thema's. De uitvoering hiervan vraagt om aanvullende incidentele middelen.

Om een rol van betekenis te kunnen spelen op de vijf thema's uit de Energieagenda 2024-2027 is € 4 miljoen nodig.

De vijf thema's waarop substantieel wordt geïnvesteerd:

- Gebouwde omgeving: ondersteuning aan inwoners, bedrijven en maatschappelijk vastgoed bij energiebesparing en verduurzaming.
- Waterstof: ondersteuning aan ondernemers bij waterstofproductie en gebruik in de industrie, mobiliteit en luchtvaart.
- Grootverbruikers: ondersteuning aan grote energiegebruikers om hun energiegebruik te verminderen en te verduurzamen.

- **Hernieuwbare energie:** met cofinanciering worden Drentse warmteprojecten gestimuleerd, ook is er een subsidie-regeling voor energiecoöperaties en wordt risicodragend geïnvesteerd in hernieuwbare energie.
- **Netcongestie:** de uitvoering van het Drents Actieprogramma Netcongestie biedt ondersteuning aan grote en kleine ondernemers, daarnaast wordt geëxperimenteerd met het 'Energiesysteem van de toekomst' waarmee toekomstige congestie voorkomen kan worden.

Naast de projecten en programma's uit de Energieagenda heeft de provincie nog een instrument om de energietransitie te ondersteunen. Sinds 2011 is het Energiefonds Drenthe (EFD) het verlengstuk van het provinciaal beleid op het gebied van energie en circulaire economie. EFD heeft sinds haar oprichting al meer dan 1.100 Drentse ondernemers en maatschappelijke organisaties een laagdrempelige lening verstrekt waarmee het deze organisaties mogelijk werd gemaakt om gebouwen en processen te verduurzamen. Daarnaast is een vergelijkbaar aantal organisaties ondersteund met kennis. Het fonds heeft een looptijd tot 31 december 2025. Tot die tijd mag EFD nog financieringen verstrekken. Na die datum zou EFD haar activiteiten daarom moeten beëindigen. In de afgelopen jaren is de vraag naar financieringen bij EFD enorm toegenomen.

In het Coalitieakkoord wordt EFD benoemd als één van de instrumenten voor het versnellen van de energietransitie. Voor de komende collegeperiode wordt in overleg met de EFD een voorstel voorbereid om de looptijd van Energiefonds Drenthe te verlengen met vijf jaar tot 31 december 2030. En een aanvullende rentedragende lening te verstrekken voor het (mede)financieren van projecten, bedrijven, stichtingen, verenigingen en coöperaties. De middelen hiervoor komen uit het budget van de Energieagenda 2024-2027

FINANCIËLE VERTALING

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
6.01	Energieagenda - Programmabudget Energie		1.000.000	1.000.000	1.000.000
6.01	Energieagenda - Incidenteel meerjarig C-akkoord		4.000.000	4.000.000	4.000.000
	Totaal programma 6		5.000.000	5.000.000	5.000.000

Levendig en sociaal

7 Levendig en sociaal

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

Cultuur

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities uit het Coalitieakkoord al invulling gegeven door de volgende acties:

- Reserveren van extra middelen voor de Cultuurnota 2025-2028.
- Extra indexering van subsidies aan instellingen in verband met bovenmatige kostenstijgingen.
- Een nieuwe opzet voor Museum de Buitenplaats die niet gerealiseerd was gedurende de looptijd van de investeringsagenda 2019-2023.
- Financiële dekking van de laatste jaren van de Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe 2024-2029 wat betreft het culturele deel.

Sociaal

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door de volgende acties:

- Een nieuwe Sociale Agenda die voortbouwt op de Sociale Agenda 2020-2023.
- Middelen voor de voortzetting van bestaande activiteiten, het opvangen van bovenmatige prijsstijgingen en financiële dekking van provinciale personele inzet.
- Financiële dekking van de laatste jaren van de Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe 2024-2029 wat betreft het sociale deel.

Sport

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door:

- Blijvende aandacht voor breedtesport en stimulering van beweging.
- Blijvende inzet op instandhouding van lokale sportvoorzieningen.
- Bijdragen te verlenen aan de realisatie van sportevenementen.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

7.04a Cultuur: Cultuurnota 2025-2028

Het uitgangspunt van de nieuwe Cultuurnota 2025-2028 'Cultuur maakt Drenthe/Drenthe maakt cultuur' is het behouden en versterken van de Drentse culturele basisinfrastructuur. Deze instellingen zijn van groot belang voor een divers en laagdrempelig aanbod in Drenthe over de hele breedte van het culturele veld. Daarnaast creëert de provincie ook ruimte voor nieuwe initiatieven. Hierbij zijn de volgende drie accenten het uitgangspunt:

- Laagdrempelig met extra aandacht voor jeugd.
- Vertellen van Drentse verhalen door combinatie van kunst, erfgoed en landschap.
- Samenwerken aan de groei van Drenthe parels.

De komende periode blijft Drenthe inzetten op afstemming en samenwerking met gemeenten. Zij zijn van groot belang voor het ondersteunen van de lokale infrastructuur en lokale initiatieven. De samenwerking wordt efficiënter ingericht, namelijk met één Naoberschapsfonds voor lokale initiatieven. Richting het Rijk zet de provincie zoveel mogelijk samen met de noordelijke partners in op de lobby voor meer regionale spreiding van middelen.

De totale ambitie van € 21.5 miljoen per jaar, zoals beschreven in de Cultuurnota 2025-2028, kan grotendeels uit de bestaande begroting worden gedekt. Structureel is er voor cultuur zo'n € 19.5 miljoen per jaar beschikbaar. Voor een bedrag van € 2 miljoen per jaar voor de periode 2025-2028 is nog geen dekking. We gaan daarom om € 2 miljoen per jaar extra beschikbaar te stellen voor de periode 2025-2027. In de ontwerp-cultuurnota staat toegelicht dat we deze extra middelen voor de volgende onderdelen in willen zetten:

- Versterken basisinfrastructuur: De hoofdprioriteit van de cultuurnota is het op orde brengen en houden van de Drentse basisinfrastructuur. Hierbij ligt de focus in eerste instantie bij de instellingen die een centrale rol in het Drentse culturele veld vervullen, maar een bescheiden bijdrage ontvangen. Dit gaat om de musea van provinciaal belang, het Platform Drentse musea, Garage TDI, Loods 13, Peergroup, Architectuurpunt, Bevrijdingsfestival, FestiValderAa, Internationaal Filmfestival en het Erfgoed Arsenaal Drenthe. Deze instellingen zijn vaak ook nationaal van belang en creëren kansen om meer landelijke financiering naar Drenthe te halen. De komende periode gaan wij deze instellingen extra ondersteunen.
- De overige culturele instellingen ontvangen ook een extra bijdrage, zodat we de Drentse culturele basisinfrastructuur in de volle breedte versterken. Extra aandacht hebben we hierbij voor kleine instellingen die met een beperkte begroting veel werk verzetten. Voor instellingen onder de 1 miljoen gaat het om een extra bijdrage van 7.3%, voor middelgrote instellingen tussen de 1 en 3 miljoen om 6.3% en voor grote instellingen boven de 3 miljoen om 2.7%.
- Nieuwe beleidskeuzes: Niet alle ambities kunnen we waarmaken binnen de bestaande begroting, zeker als het gaat om nieuwe inzet of intensivering van inzet voor de komende periode. Voor een aantal beleidskeuzes is daarom extra financiering nodig. Dit gaat om meer financiële ruimte voor het Naoberschapsfonds ter ondersteuning van lokale initiatieven, meer financiële ruimte voor de regeling voor nieuwe meerjarige initiatieven om verder te kunnen bouwen aan de Drentse basisinfrastructuur, nieuwe subsidiemogelijkheden voor filmprojecten, de uitbreiding van het budget voor evenementen en de uitbreiding van de subsidieregeling behoud en herbestemming karakteristiek bezit waarin ook ruimte is voor verduurzaming en waarbij wij de bijdrage van het Rijk gaan matchen.

7.04b Cultuur: Restauratie- en herbestemmingsopgave UNESCO Koloniën van Weldadigheid (

Jaarlijks kan een bedrag van € 750.000,- ingezet worden als subsidie. Hiervoor wordt een bestemmingsreserve ingesteld met als basis het tienjarenplan restauratie en herbestemming Koloniën van Weldadigheid. Een eventueel restant wordt gereserveerd in een reserve voor deze restauratie en herbestemmingsopgave UNESCO Koloniën van Weldadigheid, zodat het meer flexibel over de restauratieperiode kan worden ingezet. Het reguliere provinciale jaarbudget voor restauratiesubsidies (a € 1,3 miljoen per jaar) is ontoereikend om deze extra opgave in de KvW uit te kunnen voeren want het is al niet heel ruim voor heel Drenthe. Spoedig starten is van belang om verdere achteruitgang te voorkomen, kostenstijgingen te voorkomen en eerder cofinanciering te verkrijgen.

7.04c Grote investeringen musea

De grote culturele instellingen blijven zich ontwikkelen. Voor musea geldt dat ze één keer in de zeven jaar moeten vernieuwen om interessant te blijven voor bezoekers. Dit vraagt om extra investeringen. Momenteel spelen de volgende ontwikkelingen in Drenthe:

- Herinneringscentrum Kamp Westerbork werkt aan een grootschalige vernieuwbouw van het museumgebouw, de route van het museumgebouw naar het kampterrein en van het kampterrein zelf.

- Het Hunebedcentrum werkt samen met Geopark de Hondsrug en het Drentse Landschap aan nieuwbouwplannen voor een gezamenlijk gebouw. Het Gevangenismuseum heeft als ambitie om de vierde vleugel terug te bouwen, zodat het oorspronkelijke carré weer gesloten wordt. Museum de Proefkolonie werkt aan een nieuwe expositieruimte om ook de link te leggen met de armoede van nu ten opzichte van de armoede van toen. Daarnaast willen ze op termijn ruimte creëren voor een wisselexpositie.
- Voor de vernieuwing van het Veenpark is een Masterplan opgesteld. Dit gaat onder andere om de vernieuwing van het entreegebouw, invulling van meerdere huisjes, de horeca en onderhoud van belangrijke panden. Voor de eerste fase heeft de provincie samen met de gemeente Emmen € 1 miljoen beschikbaar gesteld.
- Garage TDI, PeerGroup en Into Nature zoeken naar permanente huisvesting, mogelijk gezamenlijk en in Assen. Door de krachten te bundelen worden de genoemde instellingen robuuster en wordt er een culturele broedplaats gecreëerd.

Hierbij gaat het in alle gevallen om culturele instellingen die van groot belang zijn voor de culturele basisinfrastructuur in Drenthe, Drentse verhalen vertellen die (inter)nationaal van belang zijn en belangrijke dragers zijn voor toerisme en recreatie in Drenthe zijn. Binnen de reguliere cultuurbegroting is er geen ruimte om deze ontwikkelingen te ondersteunen. Voorstel is een incidenteel budget van € 2.100.000, -- te reserveren om deze ontwikkelingen mogelijk te maken. De vraag naar middelen zal groter zijn, maar hier kan nog geen concrete inschatting van gemaakt worden.

7.05 Bovenregionale sportvoorzieningen

De afgelopen jaren hebben verschillende initiatieven zich gemeld. We verwachten dat dit uiteindelijk tot concrete aanvragen leidt voor financiële ondersteuning. Denk daarbij aan de sport- & beweegcampus in Emmen en een ijsbaan. Deels omdat de businesscase anders niet rondkomt, maar ook omdat inwoners vanuit de hele provincie ervan kunnen genieten. En niet in de laatste plaats omdat de provincie de afgelopen jaren herhaaldelijk kenbaar heeft gemaakt open te staan voor verzoeken van deze aard. Aangezien het bij de hier bedoelde voorzieningen gaat om bouwprojecten gaat het per project al snel om enkele miljoenen. Zodra de provincie concrete aanvragen met betrekking tot deze (gebieds)ontwikkelingen rondom sportaccommodaties heeft ontvangen, informeren wij PS financieel en inhoudelijk over deze aanvragen en de bijbehorende besluitvormingsprocessen

FINANCIËLE VERTALING

Volgnr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
7.04a	Cultuur - Cultuurnota 2025-2028	-	2.000.000	2.000.000	2.000.000
7.04b	Cultuur - Restauratie- en herbestemmingsopgave UNESCO Koloniën van Weldadigheid	750.000	750.000	750.000	750.000
7.04c	Cultuur - Grote investeringen musea	100.000	1.000.000	1.000.000	-
7.05	Sport: bovenregionale sportvoorzieningen	pm	pm	pm	pm
Totaal programma 7		850.000	3.750.000	3.750.000	2.750.000

Mensen en middelen

8 Mensen en middelen

OPGENOMEN IN DE 1E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

In de 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027 is aan de ambities van het College al invulling gegeven door de volgende acties:

- Een Masterplan ICT, gericht op rationalisatie (minder applicaties en slimmer gebruik van schaarse mensen en middelen), Het masterplan ICT brengt verdere samenhang tussen de systeemvernieuwingen en zal lopen van 2024 tot 2027.
- Investeringen in cyber security, organisatorische aanpassingen, een nieuw stelsel aan procedures en werkwijzen om de continuïteit van onze bedrijfsvoering te borgen.
- Een stimuleringsprogramma op om medewerkers enthousiast te maken voor het beter benutten van de geboden oplossingen en ze te informeren over digitale innovaties binnen en buiten onze organisatie. Tevens wordt een Digital Readiness Assessment gedaan om te toetsen in hoeverre de organisatie gereed is om de digitale transformatie verder door te kunnen voeren en hoe deze zich heeft ontwikkeld.
- Uitvoering van de programmaliijn Digitale overheid, die voortbordurt op de ontwikkelingen rond datagedreven werken, waarbij het Datahuis-project wordt bestendig met een structurele invulling binnen onze organisatie.

Als onderdeel van de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 zijn de middelen voor de Digitaliseringsagenda voor een totaal van € 1,5 miljoen gereduceerd ten opzichte van de 1e Uitwerking Coalitieakkoord. Hiervoor is gekozen omdat projecten nog in de opstartfase zitten en er nog geen precieze raming is opgesteld. Op basis van verdere planvorming in de jaren 2024 en 2025 zal worden bezien of voor beide programma's aanvullende middelen in de toekomst nodig blijken te zijn.

VOORSTELLEN VOOR DE 2E UITWERKING COALITIEAKKOORD 2023-2027

Digitalisering

Digitalisering is niet meer weg te denken uit het dagelijks leven en biedt bovendien maatschappelijke en economische kansen. Drenthe zet met haar digitaliseringsagenda in op twee pijlers: digitaal fundament en digitale overheid. We werken komend jaar organisatie breed aan het optimaliseren van onze informatievoorziening om samenwerking, beleidsvorming en -monitoring nog beter te ondersteunen. Medewerkers zullen opnieuw getraind worden in het effectief inzetten van de middelen en mogelijkheden van informatisering. Ook in onze economische koers is digitalisering een belangrijk onderwerp. Zie hiervoor programma 4: Regionale economie en werkgelegenheid.

Cybersecurity en NIS2

Om de continuïteit van onze bedrijfsvoering te borgen werken we aan de versterking van onze cyber security. De Europese Unie heeft de Network and Information Security (NIS2) directive afgekondigd. We starten een project om er voor te zorgen dat we aan deze strengere (wettelijke) eisen ten aanzien van informatiebeveiliging voldoen.

Vastgoed

Samen met het Drents Museum realiseren we het project Labyrinthia. In deze vernieuwde collectiepresentatie komen archeologie, kunst en geschiedenis bij elkaar in een magische ontdekkingsreis door vijftien zalen. Alle topstukken van het Drents Museum, zoals het meisje van Yde, de kano van Pesse en de schilderijen van Van Gogh krijgen een plek. De provincie zorgt als gebouweigenaar voor de werkzaamheden op gebied van duurzaamheid, (brand)veiligheid, beveiliging en voornoemde collectie-inpassing in het monumentale pand. Daarnaast wordt de zuidgevel van het Museum uitgebreid.

Voor de 2e Uitwerking van het Coalitieakkoord 2023-2027 worden geen aanvullende voorstellen gedaan.

FINANCIËLE VERTALING

Niet van toepassing

Bijlage 1

Meerjarige effecten per programma 2024-2027

	2024			Lasten
	Lasten	Baten	Totaal	
Programma: 1: Besturen en samenwerken				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	11.237.711	-19.640	11.218.071	9.067.787
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	-692.458	0	-692.458	-514.746
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	510.667	0	510.667	93.993
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	11.055.920	-19.640	11.036.280	8.647.034
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	0	0	0	450.000
Totaal programma 1. Besturen en samenwerken	11.055.920	-19.640	11.036.280	9.097.034
Programma: 2: Landelijk gebied				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	94.292.564	-27.366.120	66.926.444	111.039.230
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	16.031.293	-10.353.376	5.677.917	16.344.483
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	18.499.165	-10.928.191	7.570.974	4.554.852
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	128.823.022	-48.647.687	80.175.335	131.938.565
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	0	0	0	0
Totaal programma 2. Landelijk gebied	128.823.022	-48.647.687	80.175.335	131.938.565
Programma: 3: Leefomgeving en wonen				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	15.566.284	-1.317.850	14.248.434	13.982.446
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	2.200.000	0	2.200.000	2.200.000
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	1.352.518	-966.507	386.011	3.416.835
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	19.118.802	-2.284.357	16.834.445	19.599.281
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	500.000	0	500.000	11.900.000
Totaal programma 3. Leefomgeving en wonen	19.618.802	-2.284.357	17.334.445	31.499.281

2025		2026			2027		
Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal
-19.640	9.048.147	9.153.577	-19.640	9.133.937	9.193.293	-19.640	9.173.653
0	-514.746	-3.365.595	0	-3.365.595	-3.785.448	0	-3.785.448
0	0	0	0	0	0	0	0
0	93.993	21.000	0	21.000	21.000	0	21.000
-19.640	8.627.394	5.808.982	-19.640	5.789.342	5.428.845	-19.640	5.409.205
0	0	0	0	0	0	0	0
-19.640	8.627.394	5.808.982	-19.640	5.789.342	5.428.845	-19.640	5.409.205
-20.832.132	90.207.098	105.486.823	-15.049.042	90.437.781	73.721.503	-8.048.926	65.672.577
-10.293.376	6.051.107	15.524.483	-10.293.376	5.231.107	15.641.983	-10.293.376	5.348.607
0	0	0	0	0	0	0	0
-4.023.459	531.393	-4.117.741	4.175.139	57.398	-1.918.869	4.232.631	2.313.762
-35.148.967	96.789.598	116.893.565	-21.167.279	95.726.286	87.444.617	-14.109.671	73.334.946
0	0	0	0	0	0	0	0
-35.148.967	96.789.598	116.893.565	-21.167.279	95.726.286	87.444.617	-14.109.671	73.334.946
-262.500	13.719.946	8.489.263	-262.500	8.226.763	8.509.728	-262.500	8.247.228
0	2.200.000	2.200.000	0	2.200.000	2.200.000	0	2.200.000
0	0	0	0	0	0	0	0
0	3.416.835	500.000	0	500.000	0	0	0
-262.500	19.336.781	11.189.263	-262.500	10.926.763	10.709.728	-262.500	10.447.228
0	11.900.000	1.150.000	0	1.150.000	1.150.000	0	1.150.000
-262.500	31.236.781	12.339.263	-262.500	12.076.763	11.859.728	-262.500	11.597.228

	2024			Lasten
	Lasten	Baten	Totaal	
Programma: 4: Regionale economie en werkgelegenheid				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	20.229.525	-1.166.636	19.062.889	13.042.909
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	5.125.000	0	5.125.000	3.025.000
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	9.397.980	-7.295.863	2.102.117	12.990.654
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	34.752.505	-8.462.499	26.290.006	29.058.563
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	100.000	0	100.000	4.900.000
Totaal programma 4. Regionale economie en werkgelegenheid	34.852.505	-8.462.499	26.390.006	33.958.563
Programma 5. Mobiliteit en bereikbaarheid				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	79.665.958	-2.381.517	77.284.441	76.159.791
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	4.998.000	0	4.998.000	6.536.000
PS vergadering 3 april 2024	2.403.000	-1.653.000	750.000	4.097.000
1e actualisatie 2024	1.184.032	-764.899	419.133	-901.907
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	88.250.990	-4.799.416	83.451.574	85.890.884
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	0	0	0	0
Totaal programma 5. Mobiliteit en bereikbaarheid	88.250.990	-4.799.416	83.451.574	85.890.884
Programma 6. Energie				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	10.812.600	0	10.812.600	3.920.281
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	0	0	0	0
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	4.598.704	-1.262.482	3.336.222	100.449
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	15.411.304	-1.262.482	14.148.822	4.020.730
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	0	0	0	5.000.000
Totaal programma 6. Energie	15.411.304	-1.262.482	14.148.822	9.020.730

2025		2026			2027		
Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal
-339.262	12.703.647	8.964.827	-142.918	8.821.909	9.040.747	-142.918	8.897.829
0	3.025.000	2.525.000	0	2.525.000	2.525.000	0	2.525.000
0	0	0	0	0	0	0	0
-10.909.987	2.080.667	18.799.500	-17.358.263	1.441.237	24.125.000	-22.685.807	1.439.193
-11.249.249	17.809.314	30.289.327	-17.501.181	12.788.146	35.690.747	-22.828.725	12.862.022
0	4.900.000	5.400.000	0	5.400.000	5.400.000	0	5.400.000
-11.249.249	22.709.314	35.689.327	-17.501.181	18.188.146	41.090.747	-22.828.725	18.262.022
-459.517	75.700.274	80.558.157	-404.142	80.154.015	65.586.539	-348.767	65.237.772
0	6.536.000	7.436.000	0	7.436.000	8.386.000	0	8.386.000
-2.347.000	1.750.000	0	0	0	0	0	0
-450.911	-1.352.818	-938.064	-386.223	-1.324.287	1.031.789	-190.247	841.542
-3.257.428	82.633.456	87.056.093	-790.365	86.265.728	75.004.328	-539.014	74.465.314
0	0	0	0	0	0	0	0
-3.257.428	82.633.456	87.056.093	-790.365	86.265.728	75.004.328	-539.014	74.465.314
0	3.920.281	3.788.428	0	3.788.428	4.127.559	0	4.127.559
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	100.449	0	0	0	0	0	0
0	4.020.730	3.788.428	0	3.788.428	4.127.559	0	4.127.559
0	5.000.000	5.000.000	0	5.000.000	5.000.000	0	5.000.000
0	9.020.730	8.788.428	0	8.788.428	9.127.559	0	9.127.559

	2024			Lasten
	Lasten	Baten	Totaal	
Programma 7. Levendig en sociaal				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	24.982.804	-447.330	24.535.474	24.473.473
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	6.100.000	0	6.100.000	2.100.000
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	-478.423	0	-478.423	149.964
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	30.604.381	-447.330	30.157.051	26.723.437
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	850.000	0	850.000	3.750.000
Totaal programma 7. Levendig en sociaal	31.454.381	-447.330	31.007.051	30.473.437
Programma 8. Middelen en mensen				
Primitieve begroting incl. 3e actualisatie 2023	95.317.868	-264.322.833	-169.004.965	91.364.011
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	4.277.000	0	4.277.000	3.186.000
PS vergadering 3 april 2024	0	0	0	0
1e actualisatie 2024	1.904.345	249.909	2.154.254	568.545
Totaal begroting excl. voorjaarsnota 2024	101.499.213	-264.072.924	-162.573.711	95.118.556
Voorjaarsnota 2024 / 2e Uitwerking Coalitieakkoord	0	0	0	0
Totaal programma 8. Middelen en mensen	101.499.213	-264.072.924	-162.573.711	95.118.556
Totaal alle programma's excl. reserves en voorzieningen	430.966.137	-329.996.335	100.969.802	426.997.050

2025		2026			2027		
Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal	Lasten	Baten	Totaal
-114.000	24.359.473	25.099.406	-114.000	24.985.406	25.537.483	-114.000	25.423.483
0	2.100.000	2.100.000	0	2.100.000	2.100.000	0	2.100.000
0	0	0	0	0	0	0	0
0	149.964	646.819	0	646.819	112.000	0	112.000
-114.000	26.609.437	27.846.225	-114.000	27.732.225	27.749.483	-114.000	27.635.483
0	3.750.000	3.750.000	0	3.750.000	2.750.000	0	2.750.000
-114.000	30.359.437	31.596.225	-114.000	31.482.225	30.499.483	-114.000	30.385.483
-263.765.252	-172.401.241	78.162.854	-253.868.573	-175.705.719	75.507.618	-258.210.626	-182.703.008
0	3.186.000	2.145.000	0	2.145.000	1.879.000	0	1.879.000
0	0	0	0	0	0	0	0
-1.000.000	-431.455	-544.952	0	-544.952	-1.313.952	0	-1.313.952
-264.765.252	-169.646.696	79.762.902	-253.868.573	-174.105.671	76.072.666	-258.210.626	-182.137.960
0	0	0	0	0	0	0	0
-264.765.252	-169.646.696	79.762.902	-253.868.573	-174.105.671	76.072.666	-258.210.626	-182.137.960
-314.817.036	111.730.014	377.934.785	-293.723.538	84.211.247	336.527.973	-296.084.176	40.443.797

Bijlage 2

Overzicht totaal Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

Volgnr.	Omschrijving voorstel	2024
Programma 1. Besturen en samenwerken		
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
1.01	Bestuurlijke vernieuwing, participatie	120.000
1.02	Hybride burgerberaad	230.000
1.03	Uitbreiding communicatie	115.000
	Totaal	465.000
2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
1.04	80 jaar bevrijding	-
	Totaal	-
	Totaal programma 1	465.000
Programma 2. Landelijk gebied		
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
2.01	Strategie bodem en ondergrond	3.100.000
2.01a	Dekking uit regulier bodembudget	-1.500.000
2.01b	Dekking uit reserve bodem	-500.000
2.02	Invasieve soorten	170.000
2.02a	Dekking vanuit SPUK Uitvoeringsprogramma Uitvoeringsprogramma 2024-2030	-170.000
2.03	Boerenlandvogels (akker- en weidevogelbeheer) en innovatieve manieren van nestbescherming zoals dronevluchten	350.000
2.04a	Samen werken aan Landschap en biodiversiteit - Streekbeheer	200.000
2.04b	Samen werken aan Landschap en biodiversiteit - projecten Groenblauwe dooradering	100.000
2.04c	Samen werken aan Landschap en biodiversiteit - Natuurinclusief Drenthe	300.000
2.05	Legaliseren van PAS-melders, een stikstofbank en vergunningverlening	482.000
2.06	Versterken van toezicht en handhaving in het buitengebied (BOA's)	217.894
2.07	Wolf	1.120.000
2.08	Klimaatadaptatie	300.000
2.09	Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma GLB-NSP 2023-2027	15.687.068
2.09a	Dekking Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma GLB-NSP 2023-2027	-13.001.609

2025	2026	2027	
120.000	120.000	120.000	
-	-	-	
115.000	115.000	115.000	
235.000	235.000	235.000	1.170.000
450.000			
450.000	-	-	450.000
685.000	235.000	235.000	1.620.000
3.100.000	3.100.000	3.100.000	
-1.500.000	-1.500.000	-1.500.000	
-500.000	-500.000	-500.000	
110.000	110.000	110.000	
-110.000	-110.000	-110.000	
350.000	350.000	350.000	
200.000	200.000	200.000	
250.000	250.000	-	
300.000	300.000	300.000	
482.000	-	-	
212.131	212.131	212.131	
1.120.000		-	
300.000	300.000	300.000	
15.687.068	15.687.068	15.687.068	
-12.370.707	-15.221.556	-15.641.409	

Volgnr.	Omschrijving voorstel	2024
2.13	Subsidie RTV Drenthe 'ROEG!'	-
2.13a	Dekking Subsidie RTV Drenthe 'ROEG!'	-
	Totaal	6.855.353
	2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	
	geen voorstellen	-
	Totaal	-
	Totaal programma 2	6.855.353
	Programma 3. Leefomgeving en wonen	
	1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	
3.01	Samenwerking regio Zwolle (t/m 2028)	600.000
3.01a	Dekking uit bestaande middelen Economie	-75.000
	Totaal	525.000
	2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	
3.02	Regiodeal Regio Zwolle	500.000
3.03a	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie Regiostedenfonds	0
3.03b	Dorpen- en Stedenfonds - Actualisatie HRK PLUS	0
3.03c	Dorpen- en Stedenfonds - Nieuwe Subsidieregeling Dorpsvernieuwing	0
3.04	Circulair bouwen	
	Totaal	500.000
	Totaal programma 3	1.025.000
	Programma 4. Regionale economie en werkgelegenheid	
	1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	
4.01	Regionale Economie	2.600.000
4.02	Herstructureringsfonds/ontwikkelingsmaatschappij (10 mln)	1.000.000
4.03	Regio Deal Zuid en Oost Drenthe	1.100.000
4.04	Recreatie & Toerisme - Verbeteren recreatieve fietspaden en fietsvoorzieningen, aanvullend op de Fietsagenda	375.000
4.04	Recreatie & Toerisme - We promoten Drenthe als wandelprovincie	250.000
4.04	Recreatie & Toerisme - Combineren van functies in het landelijk gebied	200.000
	Totaal	5.525.000
	2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027	
4.05	Sociaal-economisch perspectief	100.000
4.06a	Recreatie & Toerisme - Voortzetting Vitale Vakantieparken	

2025	2026	2027	
55.000	55.000	55.000	
-55.000	-55.000	-55.000	
7.630.492	3.177.643	2.507.790	20.171.278
-	-	-	
-	-	-	-
7.630.492	3.177.643	2.507.790	20.171.278

600.000	600.000	600.000	
-75.000	-75.000	-75.000	
525.000	525.000	525.000	2.100.000
1.000.000	1.000.000	1.000.000	
4.000.000	pm	-	
1.750.000	pm	-	
5.000.000	pm	-	
150.000	150.000	150.000	
11.900.000	1.150.000	1.150.000	14.700.000
12.425.000	1.675.000	1.675.000	16.800.000

500.000			
-	-	-	
1.100.000	1.100.000	1.100.000	
375.000	375.000	375.000	
250.000	250.000	250.000	
200.000	200.000	200.000	
2.425.000	1.925.000	1.925.000	11.800.000
100.000	100.000	100.000	
1.100.000	1.100.000	1.100.000	

Volgnr.	Omschrijving voorstel	2024
4.06b	Recreatie & Toerisme - Versterken dagrecreatief aanbod (agenda R&T)	
4.07	Regionale Economie	-
4.07	Regionale Economie: storting reserve VES	-
	Totaal	100.000
	Totaal programma 4	5.625.000

Programma 5. Mobiliteit en bereikbaarheid

1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

5.01	Groningen Airport Eelde (NEDAB-kosten gedurende 10 jaar, storting in Reserve GAE)	2.299.400
5.01a	Dekking vanuit Reserve GAE (al aanwezig in reserve)	-2.299.400
5.02	Mobiliteit en Bereikbaarheid - Nedersaksenlijn	-
5.02	Mobiliteit en Bereikbaarheid - Investerings in spoor (Meppel & Emmen-Rheine)	4.000.000
5.02	Mobiliteit en Bereikbaarheid - Exploitatie Emmen-Rheine (zit deels al in de exploitatie)	-
5.02	Mobiliteit en Bereikbaarheid - Exploitatie Emmen-Rheine (dekking uit bestaand budget)	-
5.02a.	Mobiliteit en Bereikbaarheid - Investerings in spoor, dekking Reserve Mobiliteit	-4.000.000
	Totaal	-

2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

- geen voorstellen

Totaal

-

Totaal programma 5

-

Programma 6. Energie

1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

- geen voorstellen

Totaal

-

2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

6.01	Energieagenda - Programmabudget Energie	
6.01	Energieagenda - Incidenteel meerjarig C-akkoord	
	Totaal	-

Totaal programma 6

-

Programma 7. Levendig en sociaal

1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027

7.01a	Cultuur - Instandhoudingsbudget Cultuur	2.000.000
-------	---	-----------

2025	2026	2027	
1.600.000	1.600.000	1.600.000	
1.500.000	2.000.000	2.000.000	
600.000	600.000	600.000	
4.900.000	5.400.000	5.400.000	15.800.000
7.325.000	7.325.000	7.325.000	27.600.000

2.299.400	2.299.400	2.299.400	
-1.361.360	-	-	
500.000	500.000	500.000	
4.500.000	5.000.000	5.000.000	
-	500.000	500.000	
-	-150.000	-150.000	
-5.000.000	-5.500.000	-5.500.000	
938.040	2.649.400	2.649.400	6.236.840

-	-	-	-
938.040	2.649.400	2.649.400	6.236.840

-	-	-	-
---	---	---	---

1.000.000	1.000.000	1.000.000	
4.000.000	4.000.000	4.000.000	
5.000.000	5.000.000	5.000.000	15.000.000
5.000.000	5.000.000	5.000.000	15.000.000

-	-	-	
---	---	---	--

Volgnr.	Omschrijving voorstel	2024
7.01b	Cultuur - Toekomstplan Museum de Buitenplaats	1.000.000
7.01c	Cultuur - Cofinanciering Regio Deal	75.000
7.02a	Sociale Agenda - Sociale Agenda 2024-2029	2.500.000
7.02b	Sociale Agenda - Uitvoeringscapaciteit	400.000
7.02b	Dekking Sociale Agenda - Uitvoeringscapaciteit	-400.000
7.02c	Sociale Agenda - Regiodeal 2024-2028	600.000
7.03	Sport: topsportevenementen	1.000.000
Totaal		7.175.000
2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
7.04a	Cultuur - Cultuurnota 2025-2028	-
7.04b	Cultuur - Restauratie- en herbestemmingsopgave UNESCO Koloniën van Weldadigheid	750.000
7.04c	Cultuur - Grote investeringen musea	100.000
7.05	Sport: bovenregionale sportvoorzieningen	pm
Totaal		850.000
Totaal programma 7		8.025.000
Programma 8. Mensen en middelen		
1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
8.01a	Digitaliseringsagenda: Masterplan ICT	840.000
8.01b	Digitaliseringsagenda: Cybersecurity	105.000
8.01c	Digitaliseringsagenda: Project NIS2	210.000
8.01d	Digitaliseringsagenda: Interne digitale vaardigheden/innovatie	105.000
8.01e	Digitaliseringsagenda: Digital readiness assessment	-
8.02a	Digitaliseringsagenda: Datahuis	350.000
8.02b	Digitaliseringsagenda: Datagedreven beleidsontwikkeling	250.000
Totaal		1.860.000
2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		
- geen voorstellen		
Totaal		-
Totaal programma 8		1.860.000
Totaal saldo 1e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		22.405.353
Totaal saldo 2e Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2028		1.450.000
Totaal saldo Uitwerking Coalitieakkoord 2023-2027		23.855.353

2025	2026	2027	
-	-	-	
75.000	75.000	75.000	
2.500.000	2.500.000	2.500.000	
400.000	400.000	400.000	
-400.000	-400.000	-400.000	
600.000	600.000	600.000	
3.175.000	3.175.000	3.175.000	16.700.000
2.000.000	2.000.000	2.000.000	
750.000	750.000	750.000	
1.000.000	1.000.000	-	
pm	pm	pm	
3.750.000	3.750.000	2.750.000	11.100.000
6.925.000	6.925.000	5.925.000	27.800.000
840.000	700.000	420.000	
105.000	105.000	105.000	
105.000	-	-	
105.000	105.000	105.000	
14.000	-	14.000	
350.000	350.000	350.000	
250.000	250.000	250.000	
1.769.000	1.510.000	1.244.000	6.383.000
-	-	-	-
1.769.000	1.510.000	1.244.000	6.383.000
16.697.532	13.197.043	12.261.190	64.561.118
26.000.000	15.300.000	14.300.000	57.050.000
42.697.532	28.497.043	26.561.190	121.611.118

